

CZECH GEOLOGICAL SOCIETY

V HOLEŠOVIČKÁCH 41, 182 09 PRAGUE 8
THE CZECH REPUBLIC

Zpráva o činnosti České geologické společnosti v roce 2005

Anotace: V roce 2005 Česká geologická společnost uspořádala nebo se aktivně podílela na uspořádání více než padesáti konferencí, seminářů, workshopů a přednášek. Nejdůležitější z nich byl 2. sjezd ČGS ve Slavonicích, který proběhl 19-21.10.2005. Zúčastnilo se jej přes 150 specialistů z celé republiky i ze Slovenska a prezentováno bylo přes 60 příspěvků a přes 30 posterů. Ke konferenci vyšel sborník abstrakt, uspořádány byly i dvě přednáškové akce pro veřejnost. V rámci sjezdu proběhlo mimořádné valné shromáždění ČGS, které odsouhlasilo úpravy stanov a zvýšení členských poplatků na 400 Kč ročně pro řádné členy a 150 Kč ročně pro studenty a důchodce. Proběhla dvě kola „Přednáškového cyklu České geologické společnosti“ (první bylo zaměřeno na mineralogii a problematiku granitů a druhé na vztahy mezi paleontologickým a biologickým pojetím klasifikace a evoluce). Proběhly dvě celorepublikové a množství regionálních exkurzí za velkého zájmu profesionálů i amatérských zájemců o geologické vědy. Vydána byla dvě dvojčísla časopisu „*Journal of the Czech Geological Society*“, o jehož elektronické šíření projevila zájem firma ProQuest. Bylo započato vydávání tištěného časopisu „*Zpravodaj České geologické společnosti*“, který nahradil digitální „*Informátor České geologické společnosti*“. Vydávání tohoto časopisu se setkalo s nadšenou odezvou členů společnosti a v tisku je již jeho druhé číslo. Na mezinárodní úrovni se ČGS podílí na práci Asociace evropských geologických společností – místopředseda ČGS byl v roce 2005 zvolen do výboru AEGS. ČGS je také členem Evropské unie geologických věd, IUGS, IMA a EMU, a podílí se na mezinárodní spolupráci v rámci IAGOD, IUGS, IGCP atd. Na vnitrostátní úrovni spolupracuje prakticky se všemi geologicky zaměřenými institucemi. Výrazně byla upravena struktura a podoba webových stránek přístupných na adrese www.geologickaspolecnost.cz. Aktivizována byla činnost poboček a oborových skupin ve spolupráci s AV ČR a dalšími institucemi.

Úvod, podrobnější shrnutí:

Česká geologická společnost (ČGS) sdružuje v současnosti 532 členů z řad profesionálů a zájemců o geologii z řad veřejnosti, kteří se podílejí na její práci v regionálních pobočkách a v oborových skupinách.

Vzhledem k pestrosti členské základny je činnost ČGS a jejích členů velmi rozmanitá, zaměřená jak na sféru ryze odbornou, tak na publikační a rovněž i popularizační aktivity, které mají za úkol přiblížit vědy o Zemi co nejširší laické veřejnosti. Členové společnosti participují na řadě domácích i zahraničních grantových projektů a významně spolupracují i na mezinárodních vědeckých úkolech v rámci programů IUGS.

ČGS také navazuje na dlouhodobé tradice své existence a oslovuje jak generaci pamětníků tak mladou generaci např. rozšiřováním aktuálních poznatků věd o Zemi formou přednášek na vysokých školách. Příkladem takovéto činnosti i popularizace věd o Zemi je například pokračující **přednáškový cyklus** (viz níže). **Vydávání časopisu** společnosti *Journal of the Czech Geological Society* patřilo a nadále stále patří k nejvýznamnějším aktivitám

společnosti. Tento časopis je distribuován jak mezi členy, tak i do řady zejména evropských zemí, odborných knihoven apod.

V roce 2005 pokračovala práce společnosti v rámci **regionálních poboček**. Aktivně pracují také **oborové skupiny**, zejména oborová skupina paleontologie ustavená na celostátním fóru v roce 2003, která zastupuje českou paleontologii a spolupracuje na dalším rozvíjení internetové stránky PaleoCont a oborová skupina geomorfologie-kvartér.

Bohatá činnost společnosti se prolínala s aktivitami řady dalších profesních organizací, působících v oblasti věd o Zemi (např. Český národní geologický komitét, Asociace ložiskových geologů, inženýrských geologů, geofyziků atd.). Na **mezinárodní úrovni** se ČGS podílí na práci Asociace evropských geologických společností. ČGS je také členem Evropské unie geologických věd a spolupracuje s IMA a EMU.

ČGS v uplynulém roce také mnohem více spolupracovala s Českou geologickou službou (dojednána a od roku 2006 již počíná diferenciace odborného zaměření časopisů Journal of the Czech Geological Society (geologie, mineralogie, strukturní geologie, krystalografie aj.) a Bulletin of Geosciences (paleontologie, biostratigrafie, sedimentologie aj.). Tento krok umožnil vznik dvou úzce profilovaných časopisů, které se mohou snáze pokusit o získání impakt faktoru (v Čechách pro geologii dosud takový časopis chybí). Prohloubena však také byla spolupráce s Geologickým ústavem Akademie věd ČR, Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy, Masarykovou Univerzitou a dalšími institucemi.

Na konci roku 2004 na členství ve výboru z důvodu pracovního zaneprázdnění rezignoval RNDr. M. Novák, CSc. Za něj byl do výboru kooptován RNDr. Karel Breiter, který se ujal vedení přednáškového cyklu ČGS a ujal se zejména uspořádání 2. sjezdu ČGS ve Slavonicích.

Činnost výboru se i v roce 2005 zaměřovala především na **omlazení členské základny** z řad studentů, doktorandů a dalších aktivně pracujících specialistů a na zintenzívnění spolkového života a aktivizaci potenciálu, který Společnost jako jediná organizace v ČR zastřešující všechny geologické specializace má.

V roce 2005 bylo dále pokračováno v update webových stránek, které byly optimalizovány pro uživatele připojující se z domova přes modem (rychlé načítání, přehlednost, snadná orientace). Stránky jsou dostupné na adrese <http://www.geologickaspolecnost.cz>. Stránky obsahují průběžně aktualizovaný přehled současného dění v české geologii, nové stanovy ČGS, reportáž o sjezdu ve Slavonicích s fotogalerií, on-line přístupný sborník abstrakt, adresář e-mailových adres, on-line verze časopisu „*Informátor České geologické společnosti*“ a „*Zpravodaj České geologické společnosti*“, informace pro autory „*Journalu of the Czech Geological Society*“ a pdf verze článků, případně u starších čísel alespoň seznamy publikací, kontakty na výkonný výbor, digitální formulář přihlášky nových členů apod. Stránky již navštívilo přes 13800 návštěvníků.

Aktivity ČGS v roce 2005

1) Publikační činnost

V roce 2005 byla vydána dvě dvojčísla *Časopisu České geologické společnosti* (Journal of the Czech Geological Society – JCGS, ISSN 1210-8197), vol. 50. Obě jsou samozřejmě v angličtině. První (č. 1-2) je věnováno sérii článků zaměřených na Pb-Zn-Cu mineralizaci broumovského rudního pole, moldanubickému batolitu, skarnům moldanubika, fluoritům z Vlastějovic a kaplické jednotce z moldanubika. Uveřejněny zde však byly i dva paleontologické články o mechovkách české křídly a ordovických ostrakodech z Novye Zemlyi. Číslo 3-4 časopisu je jako celek věnované rudní mineralizaci a systematické mineralogii historického rudního revíru Horní Slavkov-Krásno, které patří k lokalitám evropského významu.

Práce uveřejněné v časopisu jsou zpracovávány do mezinárodních citačních databází a časopis slouží k mezinárodní výměně. Roku 2005 projevila zájem o jeho digitální šíření prestižní firma ProQuest, se kterou byla uzavřena příslušná smlouva. Ústavy AVČR, Česká geologická služba a vysoké školy však za něj rovněž dostávají výměnou hodnotné časopisecké nebo knižní tituly. V neposlední řadě je však časopis určen i členské základně a je rovněž odebírán všemi významnějšími vědeckými knihovnami u nás.

Na konci roku 2005 byla s ředitelem České geologické služby dojednána a od roku 2006 již startuje diferenciací odborného zaměření časopisů „*Journal of the Czech Geological Society*“ (geologie, mineralogie, strukturní geologie, krystalografie aj.) a „*Bulletin of Geosciences*“ (paleontologie, biostratigrafie, sedimentologie aj.). Tento krok umožnil vznik dvou újeji profilovaných časopisů, které se mohou snáze pokusit o získání impakt faktoru (v Čechách pro geologii dosud takový časopis chybí). V návaznosti probíhá restrukturalizace redakčních rad obou časopisů a bude vydáno i společné prohlášení redakčních rad o jejich koordinovaném postupu.

ČGS v roce 2005 naposledy vydala digitální informační bulletin ČGS (*Informátor ČGS*), který byl v průběhu roku transformován do tištěného časopisu *Zpravodaj České geologické společnosti* s ISSN (od roku 2006 již s recenzovanými odbornými příspěvky). Jsou zde publikovány především aktuální informace o konferencích, seminářích a jiných aktivitách s geologickým zaměřením, organizovaných jak ČGS, tak jinými subjekty, recenze, nekrology a odborné diskuse. Za uplynulé období došlo k podstatnému rozšíření tohoto informačního materiálu, včetně jeho distribuce všem členům ČGS (včetně zahraničních), ale i do významných geologických knihoven. Pro číslo 2/2006 je přebytek článků, což odráží zájem odborné veřejnosti o tento časopis.

Významnou průběžnou publikační činností ČGS je i vydávání tištěných průvodců k pořádaným exkurzím, o které je stále velký zájem a řada z nich je již vyprodána. V roce 2005 byly vydány dva průvodce – č. 15 a 16.

Kromě těchto pravidelných publikací vydala ČGS v roce 2005 ještě 155 stránkový *Sborník abstrakt a exkurzní průvodce k 2. sjezdu ČGS ve Slavonicích, 19-22. října 2005*.

2) Odborná činnost (přednášky, konference, terénní exkurze)

Celostátní akce – 2. sjezd České geologické společnosti

2. sjezd ČGS proběhl ve Slavonicích 19-21.10.2005. Nosným tématem sjezdu byl prevariský vývoj Českého masivu a zúčastnilo se jej přes 150 specialistů z celé republiky i ze Slovenska. Předneseno zde bylo přes 60 příspěvků a prezentováno bylo přes 30 posterů. Ke konferenci vyšel sborník abstrakt (ISBN 80-7075-653-5) a proběhly rovněž i dvě přednáškové akce pro veřejnost. V rámci sjezdu proběhlo i mimořádné valné shromáždění ČGS, které odsouhlasilo úpravy stanov a také zvýšení členských poplatků na 400 Kč ročně pro řádné členy a 150 Kč ročně pro studenty a důchodce. Podrobnější informace o sjezdu i o valném shromáždění jsou uvedeny na webových stránkách společnosti na adrese www.geologickaspolecnost.cz.

I v roce 2005 pokračoval **Cyklus přednášek České geologické společnosti „Geologické vědy ve 3. tisíciletí“** (původně postgraduální cyklus přednášek, název byl změněn s ohledem na oslovení všech, i pregraduálních studentů), motivovaný snahou zpřístupnit geologické komunitě i veřejnosti moderní poznatky a metodiky z mnoha oborů geovědních disciplín, jež zaznamenaly během posledních desetiletí bouřlivý rozvoj. V roce 2005 proběhly v rámci tohoto cyklu dvě akce:

1) 6. 4.2005 na Přírodovědecké fakultě UK, Albertov 6, Praha 2 proběhl seminář věnovaný těmto tématům:

P. Uher (UK Bratislava): *Zirkon v orogenných až postorogenných granitovo-pegmatitových suitách: indikátor petrogenetickej evolúcie.*

M. Taylor (MU Brno): *Magmatic hydrogels and hydrosols in the petrogenesis of rare-element pegmatites and other ore deposits*

J. Leichman (MU Brno): *Gabra jihlavského masivu*

2) 16.11. na půdě České geologické služby v Praze na Klárově proběhla za velkého zájmu odborné veřejnosti série přednášek a diskusí odpoledne věnované problematice vztahů mezi dvěma hlavními, do značné míry antagonistickými proudy v současné evoluční biologii a paleontologii – kladistiky a tzv. syntetické teorie evoluce, které moderoval Prof. RNDr. Rostislav Brzobohatý, CSc. (PřFMU, Brno) a přednášeli:

Prof. RNDr. Pavel Štys, CSc. (PřFUK, Praha): Kladistika očima zoologa

RNDr. Václav Houša, CSc. (Geologický ústav Akademie věd ČR): Kladistika očima paleontologa

Prof. RNDr. Jan Zrzavý: CSc. (Biologická fakulta Jihočeské university, České Budějovice):

Kombinované fylogenetické analýzy recentních a fosilních druhů

Přednáškové odpoledne se dosti protáhlo, bylo bouřlivé a jeho resumé byla výzva k uspořádání obdobné, ještě širší akce za hojně účasti zástupců obou stran.

Akce poboček a oborových skupin

V roce 2005 se konalo množství přednášek na regionálních pobočkách – tedy v Praze, Brně a Příbrami. Aktivně pracují také **oborové skupiny**, zejména **oborová skupina paleontologie** ustavená na celostátním fóru v roce 2003 a **oborová skupina geomorfologie-kvartér**.

Pražská pobočka České geologické společnosti i v roce 2005 úzce spolupracovala s **Přírodovědným klubem v Café Barrande**, Praha 9, Ježkova 8 (jednatel je Ing. Sattran). Tento přírodovědný klub, jehož webová adresa je <http://web.quick.cz/cafe-barrande/>, je oblíbeným místem pořádání seminářů, diskusních klubů, autogramiád autorů nových knih, vzpomínkových akcí, výstav, sběratelských miniburz a dalších oficiálních i polooficiálních událostí s geologickou tematikou. Na většině těchto akcí se přímo či nepřímo podíleli i členové pražské pobočky. V roce 2005 abdikoval na svou funkci dlouholetý předseda pobočky Dr. Slavomír Matějka. Jeho práci převzal Mgr. Martin Valent, který se ujal přípravy nové řady seminářů a exkurzí. Záštitu nad činností pražské pobočky ČGS opět nabídl klub Café Barrande.

Výtah z programu Café Barrande v roce 2005

Výstavy s geologickou tematikou:

7.6. 2005 P. Bezuško, B. Kříbek, J. Pašava: Afrika očima českých geologů – výstava fotografií

4. 11. 2005 Zahájení výstavy Exlibris s geologickými a montanistickými náměty ze sbírky H.R. PhDr. Tillfrieda Czernajseka (Geologische Bundesanstalt, Wien)

Besedy a přednášky:

3.2. 2005 Vzpomínání přátel a spolužáků na profesora DrSc Ivo Chlupáče

10.2. 2005 Vladimír Prouza: Vzpomínky na geologii a krajiny Austrálie

17.2. 2005 Krása achátů a jaspisů (prof. Dr. J. Petránek, dr. J. Skřivánek ad.)

24.2. 2005 Dojde k renesanci České geologické společnosti? Beseda o historii a cílech

3.3. 2005 Dr. Zdeněk Vejnar DrSc: Co dříve geologové a skauti zpívali (Sestup Orfeův do geologického zázvěti)

12.3. 2005 Geologie v době postmoderny s příklady Českého masívu (dr. P. Rajlich, dr. S. Vrána, dr. V. Sattran, dr. A. Dudek, dr. J. Cháb ad.)

- 17.3. 2005 Zapomenutá geologická poezie šedesátých let 20. století (dr. Jan Kovářík aj.)
- 14.4. 2005 O nových knihách a publikacích ČGS (uvede Mgr. Vl. Čechová) – autogramiáda a beseda o knize dr. Karla Šalanského CSc o vulkanismu v Českém masívu
- 28.4. 2005 Geologie a víno I - beseda s prof. Dr. Milošem Sukem a Dr. Josefem Klomínským o vínech a geologii Moravy a Austrálie
- 5.5. 2005 Franciscus Zeno a P. Teilhard de Chardin – dva jezuitští geologové (uvede dr.V. Sattran)
- 19.5. 2005 Beseda o Tasmanii s PhD J. Klomínským CSc s ochutnávkou australských vín
- 26.5. 2005 O posledním otevřeném ložisku uranu v Česku – beseda s doc. Dr. B. Kříbkem
- 2.6. 2005 Ke geologii českých a moravských vín s ochutnávkou II (beseda s dr. M. Fišerou a dr.A.Dudkem aj.)
- 16.6. 2005 Mise České geologické služby v zahraničí (Jižní a Střední Amerika, Afrika, Mongolsko) - beseda s účastníky
23. a 24.6. 2005 Miniburza přírodnin (minerály- drahokamy a polodrahokamy, zkameněliny, lastury)
8. 9. 2005 Třetí výročí klubu Barrande: A co dál? (uvede Dr. Vladimír Sattran)
14. 9. 2005 Setkání přátel ušlechtilého kamene (Dr. D. Březinová, Dr. B. Schulmannová, Ing. V. Rybářík ad.)
6. 10. 2005 Postřehy z Austrálie s ukázkami domorodé hudby a nástrojů – vzpomínání diplomata a geologa Dr. M. Domase
13. 10. O geologii Žižkova (Dr. Pavel Röhlich ad.)
20. 10. Evropská ústava – „více pro než proti?“ Beseda s českými diplomaty a geology
27. 10. Doc. Dr. M. Kužvart: Beseda o nerudných surovinách
16. 11. Doc. Dr. Bohdan Kříbek: O posledním uranovém ložisku Rožná – autogramiáda knihy vydané ČGS
24. 11. 2005 Dr. Zdeněk Vejnar: Písně geologické a zálesácké
1. 12. 2005 Beseda o mongolských geologických expedicích (J. Holák, Ing. J. Aichler, Dr. Marcela Bukovanská, Dr. Josef Klomínský, prof. Dr. Zdeněk Pouba, Dr. Jaroslav Václ, Dr. Z. Marešová, K. Maas ad.)
8. 12. 2005 Vzpomínky na prof. O. Matouška

Česká geologická společnost, **pobočka Brno** se v roce 2005 pořádala, nebo se podílela na konání následujících akcí:

Přednášková činnost

12. 1. 2005
K. Buriánková: Úvod do problematiky práce s programem THERMOCALC (zasedací místnost České geologické služby, Leitnerova 22, Brno)
24. 2. 2005
P. Pokorný: Pozdní glaciál - vegetace, klima, současné analogie (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno)
3. 3. 2005
P. Hanžl: Geologické zajímavosti jihozápadního Mongolska (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno)
21. 4. 2005
J. Hanchar (George Washington University, Washington, DC): Trace elements and isotopes in accessory minerals as a window into crustal processes (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno)
7. 4. 2005
J. Pluskalová: Geologické zajímavosti jihozápadu Spojených států amerických (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno)

20. 4. 2005

K. D. Jäger (Martin-Luther Universität, Halle - Wittenberg): Hlavní oscilace klimatu ve střední Evropě a jejich důsledky pro průběh osídlení v posledních tisíciletích (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno)

5. 5. 2005

V. Ettler: Mobilita olova v půdách silně kontaminovaných metalurgií (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno)

28.4.2005

S. Sarkar (Birbal Sahni Institute of Paleobotany Lucknow, India): Palynofloral diversification in India Through ages (Paleocene - Pliocene): Stratigraphic and paleoenvironmental implications

13. 10. 2005

J. Leichmann: Technologie a použití kamene v době Staré říše v Egyptě (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno)

3. 11. 2005

D. Nývlt: Dvě sezony českého geologického výzkumu na ostrově Jamese Rosse (Antarktida) (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno)

28. 11. 2005

M. Audy: Kvarcitový kras Venezuely (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno)

8. 12. 2005

L. Michele: Využívání a ochrana minerální vody na Poděbradsku po stoletém provozu (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno)

15. 12. 2005

S. Houzar, M. Trnka: Vltaviny a tektity, jejich naleziště a vznik (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno)

Konference, semináře:

11. 7. 2005 – 20. 7. 2005

Letní škola kvartérních studií – přednášky z nejrozličnějších odvětví kvartérní geologie. Přednášelo celkem 18 specialistů, školy se zúčastnilo 37 zájemců. Studium kvartéru je multidisciplinární záležitostí a hlavním úkolem Letní školy kvartérních studií bylo seznámit obecnost se základními informacemi týkajícími specializace přednášejících. Tím bylo umožněno rozšíření znalostí o kvartéru všem zájemcům, z nichž drtivá většina již aktivně pracuje na poli kvartérní geologie. Program letní školy byl rozdělen do tří částí. První částí byly teoretické přednášky, které pokryly řadu specializací v kvartérní geologii, ať to byla sedimentologie, kde byla pozornost věnována problematice ledovcových, eolických a fluvialních sedimentů, pedologie, kde byla pozornost věnována mikromorfologii půd, nebo kvartérní paleontologie, kde byla pozornost věnována studiu drobné a velké fauny savců, herpetologických druhů a studiu pylů. Z dalších oborů lze zmínit i geomorfologii, kde byla pozornost věnována problematice kryogenních jevů a jejich význam pro paleoklimatologickou rekonstrukci kvartéru, karsologii, která se spolupodílí na výzkumu sedimentárních výplní nerovností na krasových územích, ale i geochemii, kde pozornost byla věnována vodním karbonátovým systémům, které jsou součástí globálního cyklu uhlíku, jemuž je v posledních desetiletích věnována velká pozornost. Nechyběl ani blok přednášek archeologických věnovaných problematice starého paleolitu, aurignacienu, gravettienu, epigravettienu a magdalenieniu v oblasti Evropy, zajímavá přednáška zaměřená na principy výroby štipané industrie, petroarcheologická přednáška věnovaná problematice složení, distribuce a provenience štipané industrie v paleolitu a mezolitu střední Evropy, ani zajímavá přednáška týkající se problematiky paleodermatoglyfiky (studium otisků prstů na staré keramice). Všechny přednášky byly doplněny o praktickou část, kde se zájemci mohli na

vlastní oči seznámit s metodikou práce přednášejících specialistů. Exkurzní část pokryla řadu známých lokalit, jako jsou např. Stránská skála, Červený kopec, Dolní Věstonice, Pavlov, Býčí skála, Kůlna, Předmostí.

Letní školu kvartérních studií pořádal Ústav geologických věd Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně ve spolupráci s Archeologickým ústavem Akademie věd České republiky Brno, Ústavem Anthropos Moravského zemského muzea, Katedrou antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity a brněnskou pobočkou České geologické společnosti. Přednášky se uskutečnily na Ústavu geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno a v Moravském zemském muzeu, Dietrichsteinský palác, Zelny trh 8, Brno. Organizačně zajistili: Prof. R. Musil ve spolupráci s Mgr. M. Ábelovou, Mgr. M. Ivanovem, Bc. M. Holubem.

24. 11. 2005

Seminář ke 125. výročí narození Prof. Dr. V. Rosického pořádal Ústav geologických věd Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity ve spolupráci s Mineralogicko-petrografickým oddělením Moravského zemského muzea v Brně a Českou geologickou společností. Konalo se v prostorách přednáškového sálu Dietrichsteinského paláce, Moravské zemské muzeum, Zelny trh 8, Brno. Organizačně zajistili: Prof. M. Novák, Doc. Z. Losos a Prof. J. Staněk.

1. 12. 2005

Mezinárodní seminář 11. Kvartér 2005 – tradiční setkání zájemců o současné dění v oblasti kvartérní geologie. Zatsnělo 27 příspěvků, vydán byl sborník abstrakt. Pořádal Ústav geologických věd Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity ve spolupráci s Českou geologickou společností. Místo konání: Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno. Organizačně zajistili: Mgr. M. Ivanov, Mgr. M. Ábelová.

8. 12. 2005

Seminář ke 150. výročí narození Antona Rzehaka. Vstupní slovo - Rostislav Brzobohatý, Miroslav Bubík a Zdeněk Stráník (Ústav geologických věd Př.F. MU, Kotlářská 2, Brno). Organizačně zajistil: Prof. R. Brzobohatý (O.S. paleontologie).

Exkurze

23.4.2005

Jarní exkurze do Pavlovských vrchů, vedl Dr. Z. Stráník (Česká geologická služba). Úvod do geologie Pálavy podán na zámku Mikulov, potom směr Kozí Hrádek, Tuřold, lom Mariánský Mlýn, Svatý Kopeček, Mikulov.

Pobočka Příbram v roce 2005 organizovala, nebo se významně podílela na uspořádání těchto akcí:

Přednášky:

31. 1. 2005	Sachalin – průzkum trasy ropovodu a jiné zajímavosti
RNDr. Eduard Straka
19 účastníků
2. 5. 2005	Zajišťovací práce na starém důlním díle Jeroným u Čisté
Ing. Martin Šefrna
23 účastníků
12. 12. 2005	Kamčatka 2005
Ing. Karel Škvor
24 účastníků

Součástí přednášek byly informace o geologických akcích v ČR a seznámení s novinkami v geologické literatuře (J. Litochleb).

Exkurze:

28. 4. 2005 Jinecko – Běřín, Plešivec, Jince – s výkladem o geologické stavbě a ložiskách nerostných surovin pro širší veřejnost – J. Litochleb, 75 účastníků

Publikační výstupy:

Vyšlo 9 odborných článků s mineralogicko-ložiskovou problematikou příbramské rudní oblasti (různá periodika), další 4 studie jsou připravovány pro tisk.

Ostatní aktivity:

Úzká spolupráce s Hornickým muzeem Příbram a Hornickým spolkem Prokop při společném pořádání akcí pro veřejnost a při přípravě stálé expozice Uran v dějinách českých zemích v Památníku Vojna (J. Litochleb, K. Škvor, P. Černý, E. Litochlebová).

Oborová skupina **Geomorfologie kvartér** při české geologické společnosti se tradičně pořádá dvou setkání ročně a průběžně aktualizuje své webových stránky.

V roce 2005 bylo pořádáno jedno jarní a jedno podzimní setkání. Jarní setkání (12-13.3.2005) mělo poměrně velký ohlas a bylo zaměřeno na jeskynní sedimentaci. Jednalo se tentokrát o dvoudenní setkání v Moravském krasu, konkrétně na Býčí skále. Tematika byla zaměřena všeobecně a to na jeskynní sedimentaci, vývoj krasových oblastí a archeologické pozůstatky v jeskynních prostorách. Přestože se z původně pěti pozvaných přednášejících dostavili pouze dva, rozvinula se velmi obsáhlá diskuze která po exkurzi v jeskyni trvala kdo pozdních nočních hodin. Přednášejícími byli Mgr. Pecha za archeologii a Mgr. Geršl za geologii. V návaznosti na tomto setkání byla založena skupina CDA, organizující kolegy zabývající se krasovou problematikou. Jejich první setkání pokračovalo hned další měsíc v té samé lokalitě. Protože téma jeskynní sedimentace mělo poměrně velký ohlas, chystáme na tento rok v podobném termínu II. část, opět pořádanou v Moravském krasu a zaměřenou na sedimentaci v jeskyni Ochozská, archeologii jeskyně Pekárna a na vývoj Hostěnického údolí.

Podzimní, opět dvoudenní setkání (17.-18.9. 2005) proběhlo v národním parku Českosaské Švýcarsko a bylo zaměřeno velice regionálně a sice na vývoj pískovcových tvarů a jejich eroze v tomto národním parku. Setkání bylo tentokrát koncipováno jako exkurze. Přednášejícími byli dr. Adamovič a Mgr. Vařilová.

Webové stránky skupiny <http://www.gli.cas.cz/kvarter/> slouží ke shromažďování akcí s tematikou týkající se kvartéru či geomorfologie. Polští kolegové tuto možnost prezentace velice uvítali a posílají pozvánky na jimi pořádané akce. Stránky jsou nadále pod správou dr. Lisé, v tomto roce se bude však konat jejich velká rekonstrukce. Na nové verzi budou participovat kolegové s geologické služby a hydrogeologického ústavu, předpokládá se rozšíření o problematiku sesuvů a krasovou problematiku, přičemž by neměla chybět anglická verze dokumentu.

Oborová skupina paleontologie se podílela na každoročním uspořádání setkání paleontologů pod názvem „Šestý stálý Český a Slovenský paleontologický seminář 2005“, který proběhl za účasti našich předních odborníků ve dnech 14.-16.9.2005 v Olomouci. I k tomuto semináři byl vydán sborník abstrakt. Kromě toho se oborová skupina paleontologie podílí na správě webového portálu PaleoCont na <http://elanor.sci.muni.cz/gap/paleocont/Paleocont.htm>, který je věnován zajištění stálého kontaktu českých a slovenských paleontologů (obsahuje mimo jiné i jejich adresář).

Geologické exkurze

Jednou z nejlepších propagací činnosti ČGS i geologie v ČR patří i organizace **exkurzí** pro odborníky a nejširší geologickou i laickou veřejnost a byla jim také věnována příslušná publicita. Množství účastníků stále stoupá a blíží se již hranici jejich praktické

organizovatelnosti. V roce 2005 se v rámci aktivit ČGS přesahujících rámec poboček (a v rámci projektu RVS) uskutečnily tyto exkurze:

Jarní exkurze č. 15 do Podkrkonoší, věnovaná památce významného českého geologa Dr. R. Táslera, kterou vedl Dr. V. Prouza. Trasa probíhala na linii Semily – slepence, Vrchlabí – bitumenní lupky s fosiliemi, Hvězdův lom – melafyry, Zlámaniny u Nové Paky – arkózy, araukarity, žíla čediče, Pečka – arkózy, Nová Paka – muzeum Klenotnice, polodrahokamy, araukarity. Exkurze se zúčastnilo ca 40 účastníků.

Podzimní exkurze č. 16, do Prahy-Troje byla věnovaná památce profesora Celdy Kloučka (1855–1935) a konala se 1.10.2005. Vedli ji dr. Röhlich a prof. F. Fediuk. Navštíveno bylo celkem 5 odkryvů, jednak v ordoviku (sedimenty i vulkanity), jednak v proterozoiku (břidlice, droby, bulizník). Poslední lokalita se nachází na území pražské zoologické zahrady, kde je velmi názorně odkryto úhlově diskordantní uložení ordoviku na proterozoiku, zajímavá tektonika a miniaturní ložisko hematitu. Účastnilo se přes 60 zájemců.

3) Koordinace mezinárodních vědeckých aktivit

Členové ČGS se prostřednictvím svých zástupců v Českém národním geologickém komitétu podílí i na oficiální prezentaci české geologie v rámci akcí pořádaných *Mezinárodní unií geologických věd* a podílí se i na práci *Asociace evropských geologických společností*. Místopředseda ČGS Dr. M. Ivanov se zúčastnil jejího sjezdu mezi 17.-21.9. 2005 a byl zvolen i do výboru AEGS. ČGS je také členem *Evropské unie geologických věd*. Poskytuje rovněž i organizační zázemí českým badatelům podílejícím se na řešení mezinárodních vědeckých programů.

4) Popularizační a veřejně prospěšná činnost

Popularizační a veřejně prospěšná činnost je jednou z hlavních priorit činnosti naší společnosti, protože jsme si vědomi, že bez kvalitně zajištěné popularizace bude význam geologie v naší zemi postupně slábnout. Činnost ČGS byla P. Budilem popularizována i na konferenci „*IV International Symposium ProGEO on the Conservation of the Geological Heritage*“ 13-16. 9. v Braze v Portugalsku.

Do popularizační činnosti spadají mnohé výše uvedené aktivity, zejména *Přednáškový cyklus České geologické společnosti* a *exkurze*, překvapující vzrůstajícím počtem účastníků, kteří nejsou profesionálními geology (účast je prakticky na hranicích organizovatelnosti). Informace o 2. *sjezdu České geologické společnosti* byly předány ČTK a byly součástí televizních zpravodajských relací. Článek o této akci vyjde i v příštím čísle časopisu *Vesmír*. Spolu s českou geologickou službou byla na sjezdu ČGS ve Slavonicích rovněž dohodnuta spolupráce na popularizačním internetovém portálu „*Svět geologie*“.

S *pražskou zoologickou zahradou* bylo dohodnuto vytvoření společné *geologické naučné stezky*, která by návštěvníky seznamovala i s neživou stránkou přírody na názorných příkladech odkrytých na území ZOO.

Členové ČGS se ve spolupráci s Národním muzeem, regionálními muzei, Přírodovědeckým klubem Café Barrande, vysokými školami a dalšími pracovišti se také významně podílejí i na dalších přednáškách, mineralogických výstavách a pravidelně pořádaných mineralogických burzách, které nebyly ve výše uvedených seznamech aktivit výslovně zmíněny (např. zajišťují odbornou garanci mineralogické burzy v Tišnově). Příbramská pobočka ČGS spolupracuje s Hornickým spolkem Prokop-Příbram na systematické dokumentaci březohorského rudního a příbramského uranového revíru se zaměřením na montánní formy a záchranné sběry mineralogických a petrografických vzorků z likvidovaných hald pro uložení v muzejních sbírkách.

Členové společnosti se také aktivně zapojují do veřejné i odborné diskuse o problematice ochrany horninového prostředí, geologických prací a odpadového hospodářství a ve spolupráci s muzei, orgány státní správy a vědeckými institucemi se podílejí na vyhlašování nových chráněných území a aktivně se podílejí na evidenci významných geologických lokalit. Členové působící na přírodovědeckých, technických nebo pedagogických fakultách se zaměřují na práci se studenty a nejperspektivnější z nich zapojují do práce společnosti. Zejména studenti v poslední době tvoří značnou část nově vstupujících členů do společnosti.

RNDr. Petr Budil, Ph.D.
Předseda České geologické společnosti
26. 1. 2006